

ES BALSĒJUMS PAR...

Izglītības posms

9. klase

Mācību priekšmeti

Sociālās zinības, vēsture, latviešu valoda.

Metode

Simulācija „Vēlēšanas”.

Sasniedzamais rezultāts saskaņā ar sociālo zinību programmas paraugu

Piedalās vēlēšanu simulācijas sagatavošanā un norisē.

Spraudņa sasniedzamie rezultāti

Balstoties uz informācijas avotiem, noskaidro, ka pastāv dažādi sabiedriskās līdzdalības veidi: vēlēšanas, piketi, demonstrācijas, streiki u. tml.; atrod piemērus Latvijas vai Eiropas sociālpolitiskajā dzīvē, kad tika izmantoti konkrētie līdzdalības veidi, un spriež par to ietekmi uz lēmumu pieņemšanu kopienā, valstī. Diskutē par vēlēšanu nozīmi demokrātiskā sabiedrībā. Simulē vēlēšanu vai referenduma norisi, lai veidotu vēlēšanu pratību un izprastu katras balss nozīmi vēlēšanās. Pēc vēlēšanām analizē procesu un rezultātus, identificē likumsakarības.

1. Skolēni tiek informēti, ka tūlīt notiks vēlēšanas un viņiem ir jābalso par kandidātu A, B, C vai D. Skolotājs nedod laiku uzdot jautājumus, mudina balsot pēc iespējas ātrāk. Katrs skolēns var balsot tikai par vienu kandidātu. Rezultāti tiek apkopoti, bet skolotājs tos skaļi nepaziņo. Diskusija klasē: Par ko jūs balsojāt? Kā izdarījāt izvēli? Vai kādam ir bažas par vēlēšanu iznākumu? Kāpēc balsojāt? Kas šajās vēlēšanās nebija pareizi?

2. Tiek atklāta informācija par kandidātiem A, B, C, D (1. pielikums). Skolēni uzzina, ka viņi piedalījās Skolas pašpārvaldes vadītāja vēlēšanās. Saskaņā ar vēlēšanu rezultātu iezīmējiet vīziju – kā strādās nupat ievēlētā skolas pašpārvalde, kādas būs tās prioritātes, efektivitāte?

3. Pēc informācijas ieguves par kandidātiem notiek atkārtots balsojums. Diskusija: Vai un kāpēc iegūtie rezultāti atšķiras? Kāda ir informācijas, zināšanu loma balsošanā?

4. Vēlēšanu kampaņas simulācija. Tiek izlozētas lomas: 4 deputātu kandidāti, 4 politikas analītiķi, 4 preses sekretāri, diskusiju un debašu moderators, vēlēšanu iecirkņa vadītājs, pārējie – vēlētāji. Katram ir noteikts mērķis, pārlicība, vērtības, politiskās idejas:

Jauniešu draugs – 23 gadus vecs vīrietis. Sola īstenot visas jauniešu idejas, lai ko tas arī prasītu. Nav sagatavota priekšvēlēšanu programma, bet ir interesants, pozitīvs sarunu biedrs.

Zaļā dzīvesveida aktīviste – sieviete gados, kura vēlas sodīt visus, kuri nešķiro atkritumus, veicot rūpīgas pārbaudes katra cilvēka mājās. Viņas idejas aizstāv atkritumu apsaimniekotāji un uzņēmumi, kas ražo pārstrādājamus materiālus.

Jaunā māmiņa, kura visos priekšvēlēšanu pasākumos un aktivitātēs piedalās ar savu pirms pusgada dzimušo bērnu. Iestājas par jauno vecāku tiesībām un iespējām. Vēlas piecas reizes palielināt valsts atbalstu jaunajiem vecākiem, bet līdz šim nav prezentējusi plānu, no kurienes iegūt finanšu līdzekļus.

Students, kurš aktīvi iestājas pret viendzimuma laulībām. Uzskata, ka jāpalielina policijas pilnvaras, cilvēki vairāk un stingrāk jāstād. Vairākkārt ir aizgulējies, nokavējis sanāksmes. Katram kandidātam ir savs:

- politikas analītiķis,
- preses sekretārs.

Visi pārējie klases skolēni ir vēlētāji. Katrs izvēlas un ieņem kādu lomu, formulē un simulācijas laikā pauž savu attieksmi pret kandidātiem, solījumiem un vēlēšanām kopumā.

Piemēram,

- Pēteris, 43 gadi, nekad neiet uz vēlēšanām;
- Ilze, 21 gads, zaļā dzīvesstila aktīviste;
- Anna, 35 gadi, pasīva vērotāja no malas utt.

5. Deputātu aktivitātes. Katrs deputāts piedalās 3 aktivitātēs: tikšanās ar vēlētājiem publiskā pasākumā (1 minūtes uzruna un individuāli rokas spiedieni, fotografēšanās); vides reklāma (vai nu sevi slavinoša, vai citus nomelnojoša); kandidātu debātes ar moderatoru. Katra deputāta komandā ir trīs cilvēki: deputāts, politikas analītiķis, preses sekretārs. Viņi kopā veido vēstījumus vēlētājiem.

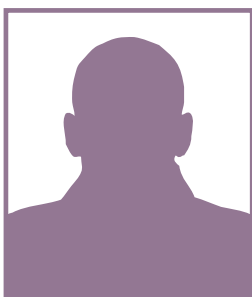
6. Vēlēšanu diena ar vēlēšanu procesa simulāciju, vēlēšanu urnu, balsojuma lapām. Šo procesu organizē vēlēšanu iecirkņa vadītājs.

7. Vēlēšanu ballīte, kurā paziņo uzvarētājus. Šo procesu vada moderators.

8. Pārrunas par katra lomu, sajūtām, vēlēšanu rezultātiem. Aktivitātes noslēgumā skolēni nostājas aplī un dalās pārdomās, pabeidzot teikumu: „Ir vērts iepazīt kandidātus pirms vēlēšanām ...”. Katram skolēnam tiek piedāvāts vai izlozēts cits saistvārds, piemēram, *jo, lai, un, tādējādi* utt. Piemērs: Ir vērts iepazīt kandidātus pirms vēlēšanām, tādējādi var izvēlēties savām interesēm atbilstošāko kandidātu.

ES BALSĒJUMS PAR...**1. pielikums****KANDIDĀTS A**

Skolas skaistākā meitene Sabīne. Skaisti izskatās skolas avīzes fotogrāfijās. Ir basketbola komandas karsējmeitene.

KANDIDĀTS B

Atlētiskais Kārlis. Piedalās sporta sacensībās, pārstāv skolu pilsētas mērogā. Katru dienu uzreiz pēc skolas dodas uz treniņiem un visu brīvo laiku pavada sporta zālē.

KANDIDĀTS C

Ilze ir veģetāriete. Lai nodrošinātu iespēju skolā ēst veģetāru pārtiku, viņa izstrādāja ideju par Salātu bāru, veica aptauju skolā un, izmantojot iegūtos datus, pārliecināja skolas vadību par šādu nepieciešamību. Ilze uzaicināja vēl dažus aktīvus jauniešus, kuri palīdzēja izplānot Salātu bāra izkārtojumu un izveidoja skici tā dizainam. Salātu bārs veiksmīgi darbojas jau otro gadu.

KANDIDĀTS D

Rasma ir ļoti aktīva. Parasti viņa organizē ekskursijas, atpūtas vakarus. Mācības skolā viņu īpaši neinteresē. Rasma domā, ka ir pati gudrākā, un vairāk neko jaunu uzzināt negrib.